

maae ønske det en friere og uafhængigere Stilling, og et Forsøg som dette maatte blive gjort med Alvor.

**Wille:** Dersom den Maalestok for Alder, som det ærede Medlem har opstillet, virkelig holder Stik, saa maa jeg desværre være meget gammel; thi det er ikke mig muligt at finde lyse Sider ved det Forslag, som han i Forening med flere andre ærede Medlemmer har anbefalet til vor Bedtagelse. Tvertimod, det forekommer mig, at det næsten paa alle Punkter er saa aabent for Indvendinger og frembyder saamange Mangler, at det vilde være meget uforstandigt at gaae ind derpaa. Det Foredrag, vi nys hørte, var ogsaa meget langt fra at give en Begrundelse af det meget Løse og Svævende, som findes i selve Forslaget, og ligesaa langt fra at imødegaae de Bemærkninger, som bleve gjorte imod det af den ærede Ordfører (Fenger). — Der er en af de Betragtninger, som gjøres gjældende i Mindretallets Motivering, til hvilken jeg kunde slutte mig, og som jeg kunde ønske at see praktisk gennemført; det er den, der gaaer ud paa, at det vilde være hensigtsmæssigt for Staten og for Theatret, at det directe Ansvarlighedsforhold, der for Diebliffet bestaaer mellem de To, saaledes at Staten er Cautionist og Selvsfyldner for næsten enhver af Theatret paatagen Forpligtelse eller Underbalance, kunde undergaae en Forandring. Det er vel neppe muligt nogeninde fuldstændig at frigjøre Staten for enhver Forpligtelse i dette Forhold, saalænge vi overhovedet acceptere et Stats-theater; men jeg troer, at der er flere Veie aabne, ad hvilke det tilnærmelsesviis kunde naaes. Theatret kunde stilles saaledes, at det blev istand til at fyldestgjøre sine Forpligtelser og paadrage sig endog ikke ganske ringe Byrder, uden at Staten derfor strax behøvede at træde til for at dække disse. I de gode Aar bør Theatret have Fordelen af de heldige Omstændigheder, saa at det derved kan komme i Besiddelse af Noget, hvormed det kan staae imod i de onde Dage. Naar Forholdet blev bragt paa en ordentlig — og paa en varig ordentlig — Fod — kunde det kongelige Theater stille sig ligeoverfor sine Kunstnere paa en saadan

Maade, at det kunde fyldestgjøre deres Krav, uden idelig enten i den ene eller i den anden Form at maatte lye til Statskassen; navnlig vilde det blive muligt for Theatret at bevare den Rønningmaade, der hidtil har bestaaet, og som sikkert vil vise sig hensigtsmæssigt og billigst, uden at derfor nogen Pensjonsbyrde bliver paalagt selve Staten. Men det maa jeg erkjende, at den Form, hvori Mindretallets forslaget søger at realisere denne i sig selv rigtige Tanke, er saa uheldig som vel mulig. — Den ærede Ordfører for Mindretallet (Høgsbro) har nylig videre udført en Række Betragtninger, som findes fremsatte i Motiverne, og som viser os her til, hvad der findes Sted i andre Lande, for deraf at tage Exempler til vor Veiledning. Nu forekommer det mig imidlertid, at den ærede Ordfører for Mindretallet har gjort sig skyldig i høist paa-faldende Modsigelser netop i denne Udvikling, og at de Exempler, han har anført, saa langt fra kunne styrke hans og hans Benneres Forslag, at de tvertimod maae vise os, hvilken Fare vi løbe ved at gaae ind derpaa. Jeg skal ikke dvæle ved den Paastand, der er opstillet om, at de Theatre i andre Lande, der have Understøttelse af Staten, faae den væsentlig i Egenkab af „Hoftheatre“. Jeg troer ikke, at dette er rigtigt i sin Almindelighed. Det maa erindres, at, hvor der ikke er en skarpt udviklet constitutionel Statsform, der smelter Regentens Person og Staten ofte saaledes sammen, Hofkassen og Statskassen gaae saaledes op i en sælles Kasse, at det ikke er muligt at sige, hvorvidt de Bidrag, der flyde deraf, have enten den ene eller den anden Oprindelse, høre enten Staten eller Hofset til. Blandt de Lande, som exempelviis nævnes af Mindretallet, er der fremdeles flere, som ikke kunne siges at være udelukkende Repræsentanter for en Nationalitet. Det er klart, at Lande som Preussen, Bayern, Østerrig osv., ikke kunne i saa Henseende sammenlignes med vor Stat; thi disse Lande — for Østerrigs Vedkommende, i alt Fald naar der som her er Tale om Wien — ere kun Dele af hele det store tydske Legeme, kun Brudstykker af det store tydske Samfund; den store tydske Nationalitet er jo stykket ud i mange enkelte Stater, saa at ikke